

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1006/2008

[COM(2015) 636 final – 2015/0289 (COD)]

(2016/C 303/16)

Zpravodaj: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE

Dne 17. prosince 2015 se Evropský parlament a dne 22. prosince 2015 Rada, v souladu s čl. 43 odst. 2 a článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1006/2008

[COM(2015) 636 final – 2015/0289 (COD)].

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 11. května 2016.

Na 517. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. května 2016 (jednání dne 25. května), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 146 hlasy pro, 4 hlasy byly proti a 8 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry

1.1 EHSV souhlasí s cíli, které Komise tímto návrhem sleduje, a domnívá se tedy, že je nutné provést přezkum platného nařízení, aby se přispělo ke zjednodušení, zvýšila se transparentnost, zlepšila správa, byla zajištěna účinná kontrola uplatňování norem, upevnila se reciprocita se třetími zeměmi a byla zachována tisíciletá kultura rybolovné činnosti tím, že bude zajištěna její udržitelnost.

1.2 Výbor se však domnívá, že stávající znění návrhu by na Evropskou komisi, členské státy a provozovatele mohlo klást obrovskou byrokratickou a administrativní zátěž, která by v případě, že nebudou dány k dispozici technické, materiální a lidské zdroje, bránila v dosažení zamýšleného zjednodušení a měla by negativní socioekonomický dopad na podnikatele a pracovníky v odvětví rybolovu.

1.3 EHSV žádá, aby byly útvaru Generálního ředitelství Evropské komise pro námořní záležitosti a rybolov, který je za tyto záležitosti odpovědný, jakož i kontrolním orgánům členských států přiděleny dostatečné rozpočtové i lidské zdroje, aby mohly svoji práci řádně vykonávat.

1.4 Výbor se přiklání k tomu, aby byly za vyřizování oprávnění k rybolovu odpovědné členské státy a Evropská komise měla možnost na základě kritérií způsobilosti ověřit platnost oprávnění. Komise, jejíž úlohou je dbát na to, aby Smlouvy byly dodržovány, tak zajistí, aby členské státy plnily své povinnosti.

1.5 EHSV Evropskou komisi, Radu ve složení ministrů pro rybolov EU a Evropský parlament žádá, aby měly na paměti obecné i konkrétní připomínky uvedené v tomto stanovisku.

2. Souvislosti

2.1 Předmětem společné rybářské politiky (SRP) je zachování biologických mořských zdrojů a řízení rybolovu a loďstev, jež tyto zdroje využívají. Spadají do ní rybolovné činnosti provozované ve vodách Unie, jakož i činnosti prováděné mimo vody Unie rybářskými plavidly Unie. SRP byla revidována nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013.

2.2 Nařízení Rady (ES) č. 1006/2008 ze dne 29. září 2008 se zabývá oprávněními plavidel Unie k rybolovu mimo vody Unie a oprávněními udělenými plavidlům třetích zemí k vyvíjení činnosti ve vodách Unie.

2.3 Komise má za to, že je nutné provést revizi platného nařízení o oprávněních k rybolovu s cílem zahrnout do něj cíle nové SRP a zaručit soulad s nařízením Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, a s nařízením Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky.

2.4 Komise rovněž zdůrazňuje mezinárodní závazky Unie jakožto strany Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu a závazky vyplývající z přistoupení k Dohodě FAO k podpoře dodržování mezinárodních opatření na zachování a řízení rybářskými plavidly na volném moři a k Mezinárodnímu plánu FAO pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu.

2.5 Návrh také rozšiřuje oblast působnosti i na otázky, jako je vydávání přímých oprávnění v případech, kdy s třetí zemí nebyla uzavřena platná dohoda o spolupráci v oblasti udržitelného rybolovu, jako je oprávnění pro podpůrná plavidla rybářských plavidel a jejich hlášení, kontrola změn vlajky, přerozdělování nevyužitých rybolovných práv a nutnost stanovit právní rámec, který Unii umožní lépe sledovat činnost najatých rybářských plavidel Unie na základě pravidel přijatých příslušnou regionální organizací pro řízení rybolovu.

2.6 Kromě toho návrh upravuje mnoho dalších otázek, jako je výměna údajů v elektronické podobě mezi členskými státy a Komisí, vytvoření elektronického rejstříku oprávnění k rybolovu vydávaných v Unii, pravidla pro plavidla třetích zemí vyvíjející činnost ve vodách Unie, včetně údajů o jejich úlovcích, jež v souladu s nařízením o kontrolním režimu platí pro rybářská plavidla Unie, jakož i možnost, aby Komise mohla přijímat akty v přenesené pravomoci a případně i okamžitě použitelné prováděcí akty.

3. Obecné připomínky

3.1 EHSV souhlasí s cíli, které Evropská komise tímto návrhem sleduje, tj. posílit schopnost EU kontrolovat svá loďstva provádějící rybolovné činnosti mimo vody EU nezávisle na tom, v jakém rámci tyto činnosti probíhají, a brát přitom v potaz, že je nutné zajistit rovnováhu mezi lepší kontrolou loďstva Unie a omezením z toho plynoucí pracovní zátěže pro správní orgány členských států a EU. Výbor se domnívá, že je nutné provést přezkum nyní platného nařízení, aby se přispělo ke zjednodušení, zvýšila se transparentnost, zlepšila správa, byla zajištěna účinná kontrola uplatňování norem, upevnila se reciprocita se třetími zeměmi a byla zachována tisíciletá kultura rybolovné činnosti tím, že bude zajištěna její udržitelnost.

3.2 Výbor se však domnívá, že stávající znění návrhu by bez upřesnění vhodných nástrojů pro zjednodušení systému mohlo způsobit obrovskou byrokratickou a administrativní zátěž, která by v případě, že nebudou dány k dispozici technické, materiální a lidské zdroje, bránila v dosažení zamýšleného zjednodušení. Je nutné zavést takový postup vydávání licencí, který by byl efektivní a zaručoval jejich legalitu, ale zároveň by byl i jednoduchý a rychlý. Pokud by tomu tak nebylo, mělo by to závažný dopad na provozovatele z EU, kteří by nesli následky zpoždění při předávání licencí, a v důsledku toho přicházeli o dny rybolovu, což by na ně mělo ze socioekonomického hlediska negativní dopad.

3.3 EHSV si je vědom, že jak útvar Generálního ředitelství Evropské komise pro námořní záležitosti a rybolov, který je za tyto záležitosti odpovědný, tak kontrolní orgány členských států mají nedostatek zaměstnanců. Proto žádá, aby jim byly přiděleny dostatečné rozpočtové i lidské zdroje, aby svoji práci mohly řádně vykonávat.

3.4 Výbor potvrzuje důležitou úlohu Evropské komise v tomto procesu a přiklání se k tomu, aby byly za vyřizování oprávnění k rybolovu odpovědné členské státy a Evropská komise měla zároveň možnost na základě kritérií způsobilosti ověřit platnost oprávnění.

4. Konkrétní připomínky

4.1 Podle názoru EHSV by definice pojmu „pozorovatelský program“ v čl. 3 písm. f) měla kromě programu pod záštitou regionální organizace pro řízení rybolovu zahrnovat také program členských států, a to nejen za účelem ověřování, zda plavidlo dodržuje pravidla, ale také za účelem sběru dat.

4.2 Čl. 5 odst. 1 písm. d) návrhu stanoví, že členský stát vlajky smí vydat oprávnění k rybolovu pouze tehdy, pokud provozovateli a rybářskému plavidlu nebyla po dobu 12 měsíců před podáním žádosti o oprávnění k rybolovu uložena sankce za závažné porušení předpisů. EHSV se domnívá, že toto kritérium způsobilosti by mělo být vypuštěno, protože by mohlo vést k dvojímu postihu, který je nepřiměřený a diskriminační. EHSV se domnívá, že nařízení č. 1224/2009 (o kontrole) a č. 1005/2008 (o nezákonném, nehlášeném a neregulovaném rybolovu) již stanovují postup a sankce pro závažné porušení předpisů ve vodách EU i třetích zemí.

4.3 Čl. 7 odst. 5 stanoví, že na žádost Komise členský stát vlajky odmítne, pozastaví nebo odejme oprávnění v případě „naléhavých politických důvodů“ (...). EHSV se domnívá, že tato formulace je dosti dvojnásobná a provozovatele může dostat do situace právní nejistoty, kdy bude záviset na tom, co bude Evropská komise v jednotlivých případech považovat za „naléhavé politické důvody“. Článek by měl vyjasnit, že odmítnutí, pozastavení nebo odnětí oprávnění se uskuteční na žádost Komise v případě, kdy usoudí, že existuje vážné riziko porušení předpisů.

4.4 Článek 8 stanoví, že rybářské plavidlo Unie smí provádět rybolovné činnosti ve vodách třetí země pouze v případě, že tato země je smluvní stranou nebo nesmluvní spolupracující stranou příslušné regionální organizace pro řízení rybolovu. EHSV upozorňuje na situaci Guiney-Bissau, což je země, se kterou má EU dohodu o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu, ale není smluvní stranou ani nesmluvní spolupracující stranou Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT). Výbor má tudíž za to, že EU by neměla zasahovat do záležitostí, které se týkají svrchovanosti třetích zemí. Kromě toho by takový požadavek znamenal pro loďstvo EU konkurenční nevýhodu oproti loďstvům třetích zemí, která takový požadavek plnit nemusí. EHSV v každém případě vybízí Evropskou komisi k pokračování úsilí vyvíjeného prostřednictvím dohody o partnerství v odvětví rybolovu, aby se v rámci cíle udržitelného využívání zdrojů Guinea-Bissau zapojila do činnosti ICCAT.

4.5 V souvislosti s čl. 12 odst. 3 a čl. 12. odst. 4 má EHSV obavy, že by Evropská komise mohla postup vydávání oprávnění k rybolovu zpomalovat.

4.6 Pokud jde o články 13 a 14, které se týkají přerozdělení nevyužitých rybolovných práv v rámci dohod o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu, EHSV žádá Evropskou komisi, aby přerozdělování probíhalo tak, že přerozdělování nevyužitých rybolovných práv jak ve vodách EU, tak v rámci dvoustranných dohod se třetími zeměmi, jako je Norsko, bude vnitřně soudržné.

4.7 Čl. 18 písm. c) stanoví, že stát vlajky smí vydat oprávnění k rybolovu pouze v případě, že provozovatel poskytne doklad o udržitelnosti plánované rybolovné činnosti v podobě vědeckého hodnocení poskytnutého třetí zemí a/nebo regionální organizací pro řízení rybolovu a jejího přezkoumání ze strany členského státu vlajky na základě posouzení jeho vnitrostátním vědeckým ústavem. Výbor je toho názoru, že by mělo být zrušeno toto poslední přezkoumání ze strany členského státu vlajky.

4.8 Čl. 19 odst. 2 stanoví, že Evropská komise má 15 dní na to, aby přezkoumala dokumentaci poskytnutou členskými státy, a v případě problémů s určitým plavidlem (lodí či provozovatelem) další dva měsíce na to, aby vznesla proti vydání oprávnění námitku. Uplatňování tohoto odstavce by mohlo vést ke značným zpožděním vydávání přímých oprávnění k rybolovu.

4.9 Článek 27 stanoví, že členský stát vlajky uvědomí Komisi o vydání oprávnění k rybolovu alespoň 15 kalendářních dnů před zahájením plánované rybolovné činnosti na volném moři. V souladu s tím, co bylo uvedeno výše, se EHSV domnívá, že patnáctidenní lhůta by se měla vypustit a mělo by se stanovit jen to, že je nutné Evropskou komisi uvědomit „před“ zahájením činnosti.

4.10 EHSV považuje za nanejvýš vhodné, aby veškerá výměna informací mezi Komisí a členskými státy i třetími zeměmi probíhala elektronicky. Domnívá se rovněž, že je nutné zavést elektronický rejstřík oprávnění k rybolovu.

V Bruselu dne 25. května 2016.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS

PŘÍLOHA

Níže uvedený odstavec stanoviska specializované sekce byl změněn podle souvisejících pozměňovacích návrhů, které plenární shromáždění přijalo, ale obdržel více než jednu čtvrtinu odevzdaných hlasů (čl. 54 odst. 4 jednacího řádu):

Odstavec 4.2

Čl. 5 odst. 1 písm. d) návrhu stanoví, že členský stát vlajky smí vydat oprávnění k rybolovu pouze tehdy, pokud provozovateli a rybářskému plavidlu nebyla po dobu 12 měsíců před podáním žádosti o oprávnění k rybolovu uložena sankce za závažné porušení předpisů. EHSV se domnívá, že je nutné provozovateli, který se dopustí závažného porušení předpisů, ukládat přiměřené sankce; odmítnout vydání oprávnění k rybolovu nepředstavuje zdvojení sankcí, ale uplatnění kritéria způsobilosti. Výbor má rovněž za to, že by se toto opatření mělo případně uplatňovat výhradně v případě pravomocných rozsudků.

Odůvodnění

Může to vést k **dvojí sankci**, což by bylo **nepřiměřené**, jelikož provozovatel a velitel plavidla by podléhali nejen sankcím podle článků 90 až 92 nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky, a článků 42 až 47 nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, ale také nezpůsobilosti pro získání oprávnění.

Tyto články již zavedly vysoké sankce pro provozovatele, kteří se dopustí závažného porušení předpisů, které začínají pokutami (nejméně pětinasobek hodnoty produktů rybolovu získaných závažným porušením předpisů) a mohou končit následujícím:

- 1) zabavením rybářského plavidla zapojeného do porušení;
- 2) dočasným odstavením rybářského plavidla;
- 3) zabavením zakázaného lovného zařízení, úlovků nebo produktů rybolovu;
- 4) pozastavením nebo odnětím povolení k rybolovu;
- 5) omezením nebo odnětím rybolovných práv;
- 6) dočasným nebo trvalým vyloučením z práva získat nová rybolovná práva;
- 7) dočasným nebo trvalým zákazem přístupu k veřejné podpoře nebo dotacím;
- 8) pozastavením nebo odnětím statusu schváleného hospodářského subjektu uděleného podle čl. 16 odst. 3.

Článek 92 nařízení č. 1224/2009 stanoví bodový systém za závažná porušení předpisů. Dosáhne-li celkový počet sankčních bodů určitého množství nebo je překročí, licence k rybolovu se automaticky pozastavuje na dobu nejméně dvou měsíců. Tato doba činí čtyři měsíce, pokud je licence k rybolovu pozastavena podruhé, osm měsíců, pokud je licence k rybolovu pozastavena potřetí, a jeden rok, pokud je licence k rybolovu pozastavena počtvrté jako důsledek toho, že držitel licence obdržel určitý počet sankčních bodů. V případě, že se držitel přidělí určité množství sankčních bodů popáté, licence k rybolovu se odejme.

Na druhou stranu se domníváme, že návrh porušuje **zásadu nediskriminace**, neboť za stejná porušení předpisů nejsou stejné sankce ve vodách EU a mimo ně. Za stejné porušení předpisů by ti, jež loví mimo vody EU, měli jako vedlejší trest nezpůsobilost po dobu 12 měsíců získat oprávnění k rybolovu. Tím by se vytvářel dvojitý standard za obdobná protiprávní jednání.

Výsledek hlasování:

hlasů pro: 92

hlasů proti: 50

zdrželo se: 23
